

Kendelse
af
25. september 2015
i
faglig voldgift
FV2015.0055:

Fagligt Fælles Forbund (3F)
(forhandlingssekretær Svend-Aage Poulsen)

mod

Dansk Byggeri (BYG)
for
Wibskov & Rasmussen A/S
CVR.NR. 33494661
(chefkonsulent Henrik Olsen)

1. Uoverensstemmelsen

Sagen angår i første række forståelsen af Bygningsoverenskomstens § 35 om kritik af arbejdet i akkord og dernæst, om der som følge af manglende kritik skal ske udbetaling af en konkret akkord.

2. Påstande

Klager har nedlagt påstand om, at den indklagede virksomhed skal ”udbetale akkord B, som forlangt af svendene den 17. juni 2014, og som ikke er kritiseret af virksomheden”.

Indklagede har påstået frifindelse.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 14. september 2015 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand og som sidedommere næstformand Palle Bisgaard og forbundssekretær Claus Von Elling, begge udpeget af 3F, konsulent Henning Kaab og jurist Rannvá Næss Nónfjall, begge udpeget af BYG.

Der blev afgivet forklaring af bygningsnedker Anders Svane, direktør Henrik Wibskov og projektleder Claus Færgemand.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden. Parterne er enige om, at dette kan ske uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes argumentation.

4. Overenskomstgrundlaget

Det hedder i Bygningsoverenskomsten 2014 bl.a.:

”§ 32 Akkordudbetaling og -forskud

Akkordudbetaling

1. Under forudsætning af at beløbet er tjent, fastsættes udbetalingen i akkord til pr. time

Forskud

2. Medarbejderne er berettiget til hver lønningsdag at få indtil 85% af det bevisligt fortjente akkordoverskud udbetalt....

*§ 33 Opgørelse af akkorder**Akkordopgørelse*

1. Akkordopgørelser skal indeholde den aftalte akkordsum, opgørelse over akkorderinger, opgørelse over timeforbrug og udbetalte acontobeløb samt være forsynet med fordeling pr. medarbejder

Akkordopgørelsen underskrives og dateres med indleveringsdato af den medarbejder, der har deltaget i akkorden. Underskrift og indlevering kan dog ved fuldmagt overdrages til anden person. Akkordopgørelser skal være virksomheden i hænde senest 15 arbejdsdage, efter akkorden er afsluttet. Overholdes indleveringsfristen ikke, er krav om akkordafregning for sent fremsendt.

...

Kritik af regnskaber / Akkordopgørelser

3. Kritik af indleveret akkordregnskab / akkordopgørelser, skal være afleveret senest 10 arbejdsdage efter akkordregnskabets / akkordopgørelsens modtagelse. Kritikken skal være skriftlig og indeholde en specifikation over de posteringer, der kritiseres, og skal udvise det beløb, der er til udbetaling. Kritikken rettes til akkordholderen, der har underskrevet akkordregnskabet / akkordopgørelsen. Kritikfristerne er også gældende for akkordregnskaber / akkordopgørelser udarbejdet af virksomheden.

...

§ 35 Kritik af arbejdet i akkord

1. Virksomheden kan kritisere arbejdet under arbejdets gang.
2. Såfremt medarbejderen under igangværende akkord skriftligt afleverer hele eller dele af den tildelte akkord til virksomheden, skal virksomheden senest 10 arbejdsdage herefter kritisere arbejdet.
3. Såfremt der ikke er aftalt at ansættelsesforholdet fortsætter, skal medarbejderen senest 2 arbejdsdage forud for akkordens afslutning, advisere virksomheden om tidspunkt for akkordens afslutning, så parterne kan aftale tidspunkt for kritik/gennemgang af det udførte arbejde. Virksomhedens mulighed for kritik af akkordarbejdet ophører derved når ansættelsesforholdet er ophørt.

4. Hvis ikke akkordarbejdet er kritiseret af virksomheden efter stk. 1, 2 eller 3, skal virksomheden senest 10 arbejdsdage efter aflevering af ugesedlerne hvori de sidste akkordtimer indgår, aflevere kritik af arbejdet.
5. I alle tilfælde skal virksomhedens kritik være skriftlig, og afleveres til akkordholderen/tillidsrepræsentanten.”

Det er 3F's opfattelse, at § 35, stk. 3, er indsat i overenskomsten for at give svendene en mulighed for at pålægge virksomheden at kritisere arbejdet, så medarbejderen ikke skal vente, indtil virksomheden får behov for at kritisere arbejdet. Når svendene derfor går frem efter § 35, stk. 3, skal virksomhedens kritik fremkomme som angivet – der er ikke mulighed for efterfølgende kritik – og kritikken skal være skriftlig, jf. § 35, stk. 5, og så specifik med angivelse af nøjagtig hvilke mangler hvor, så der ikke er tvivl om, hvilket afsnit, gruppe, punkt/kolonne samt mængden, der skal betales efter, så den kan opfyldes uden videre, ligesom kritikken altid skal udvise det beløb, der er til udbetaling.

BYG er af den opfattelse, at § 35, stk. 3, ikke er til hinder for, at virksomheden modregner i akkordoverskuddet, når svendene ikke har udbedret de fejl, som virksomheden under arbejdets gang har forlangt udbedret, jf. § 35, stk. 4, hvis formål er at give virksomheden mulighed for at kritisere arbejdet, så længe der er penge mellem parterne – altså skyldig løn, hvori kan foretages modregning. Hvad kritik angår, er der forskel på et akkordregnskab og en akkordopgørelse.

5. Den konkrete sag

Akkorden angår dørindsætning i blok B i et byggeri på Strandlodsvej. Anders Svane var akkordholder, projektleder Claus Færgemand havde den daglige ledelse på pladsen. Arbejdet på akkorden begyndte den 5. maj 2014.

Der er ikke under sagen fremlagt noget skriftligt om, hvad akkordaftalen omfattede, herunder hvorledes dørene skulle fastgøres. Der er afgivet forskellige forklaringer om, hvad der undervejs har været sagt og gjort vedrørende fastgørelse af dørene med henholdsvis klodser og betonskruer. Der er anvendt døre af forskellige fabrikater og til forskellige slags anvendelse, og det må efter bevisførelsen lægges til grund, at svendene kun har fået udleveret en monteringsanvisning til en af dørene, som der blev monteret 30 af, og at dette først skete i midten af maj. Det er ikke uden videre klart, hvad denne monteringsanvisning siger om klodser, og parterne har forskellige

meninger om, hvad der er fagligt korrekt, herunder i forbindelse med anvendelse af betonskruer. Det må lægges til grund, at Claus Færgemand i hvert fald i midten af maj har sagt, at dørene skulle være fastgjort med klodser, men at svendene mente, at betonskruefastgørelse var, hvad der var omfattet af akkorden, og der er afgivet modstridende forklaringer om, hvad der blev aftalt – at karmene skulle løsnes og klodser sættes ind, eller at der skulle bankes kiler ind.

I e-mail af 13. maj 2014 fra Claus Færgemand til Henrik Wibskov om ”Døre akkordaftale Strandlodsvej” hedder det bl.a.:

”Jeg er nødsaget til at få lidt mere detaljer vedr. dørarkorden, hvad er indeholdt? Klodser mellem karm og mur, som beskrevet i monteringsvejledning (ikke monteret)
Montering af klistermærker på karmskruer. (ikke monteret).
Monterings vejledning vedhæftet”

I en e-mail af 16. maj 2014 skriver Henrik Wibskov følgende til Claus Færgemand med kopi til Anders Svane:

”Ja, dørene skal selvfølgelig være monteret jævnfør beskrivelsen, hvis dette ikke er tilfældet er der et mellemværende imellem Anders, Kasper og Hans.

Anders som er ansvarlig for dette sjak er cc på denne mail.”

Der er under sagen fremlagt en bygherremangelsliste af 23. maj 2014, som Claus Færgemand hævder at have givet til svendene, som forklarer aldrig at have fået den.

I en e-mail af 27. maj 2014 om akkord afslutning blok b, skrev Henrik Wibskov følgende til Anders Svane:

”Vi har desværre haft en del tilbagegang med hensyn til montering af dørene, så som tingene er nu, skal der først være en gennemgang før en akkord udbetaling kan blive aktuel.

Jeg mener desuden, at det er en meget ”uheldig” situation, at i har fået akkord optræk i forbindelse med dør montagen, da vi efterfølgende har konstateret at nærmest samtlige døre ikke er monteret efter forskrifterne.

Jeg mener desuden at i burde afholde alle udgifter til eftergangen, da arbejdet er indeholdt i jeres akkord. Men dette var desværre ikke tilfældet, så vi må lave en opgørelse når alle døre er eftergået.”

Den 13. juni 2014 sendte Anders Svane en e-mail til Henrik Wibskov med meddelelse om, at holdet sagde op, således at sidste arbejdsdag blev den 17. juni 2014.

Anders Svane har forklaret, at Claus Færgemand den 17. juni 2014 om morgenen kom med en mangelliste om justering af døre, at de udbedrede, hvad de kunne gøre noget ved, men ikke inddækninger, hvor badeværelsesdøre gabte, fordi betonvæggene var skæve, og at de ved fyraften sagde til Claus Færgemand, at de havde udbedret det, der stod på listen, bortset fra inddækninger. Claus Færgemand er ikke afhørt om begivenhederne den 17. juni.

Anders Svane afleverede den 17. juni 2014 et akkordregnskab, som udviste et overskud til Hans på 5.266,70 kr., til Kasper på 9.468,25 kr. og til Anders på 10.296,70 kr. Det fremgår af opgørelsen, at den angår bl.a. 137 celledøre, 28 hoveddøre og 30 opgangsdøre.

I e-mail af 23. juni 2014 fra Henrik Wibskov til Anders Svane hedder det:

”Som tidligere skrevet, har vi haft en del tilbagegang på det arbejde der var tiltænkt til Jeres akkord, som i ikke selv ønskede at udbedre.

Vi har haft underentreprenører til at gennemgå mange af de monterede døre, som vi har betalt et langt større beløb end det i ønsker udbetalt.

Jeg ved at Claus Færgemand har forespurgt om i selv ønskede at udbedre dette, hvilket ikke var tilfældet.

Så der kan desværre ikke blive tale om udbetaling af akkord overskud, da arbejdet ikke er godkendt.”

Denne e-mail blev fulgt op med en e-mail af 30. juni 2014 fra Henrik Wibskov til Anders Svane, hvori der spørges: ”Kommer i og udbedrer dette, eller skal vi trække det i jeres akkordløn?” – med henvisning til følgende e-mail fra Claus Færgemand til Henrik Wibskov, hvori det bl.a. hedder:

”Vi er nødsaget til at gennemgå alle facadedøre i blok B ved vindfang / trappeopgang da vi har konstateret at i hængselsiden kun er monteret 3 skruer hvor der skal monteres i jern. Der monteres nu så der er 4 skuer i hver side af karmene. Tidsforbrug bliver opgjort.”

Virksomheden har i øvrigt om mangler ved arbejdet henvist til faktura af 30. juni 2014 fra C. Tidemand Tømrermester til Wibskov & Rasmussen på 30.375,00 kr. + moms for 81 timers arbejde vedrørende:

”Gennemgang af døre i blok B på Strandlodsvej, Kbh S.
Herunder opklodsning bag døre samt generel gennemgang af fejlmonterede døre.
Mangelgennemgang.”

Virksomheden har endvidere fremlagt bygherre-udarbejdede mangelslister af henholdsvis 29. juli 2014 og 20. august 2014.

6. Opmandens bemærkninger

6.1. Forståelsen af overenskomsten

Efter overenskomstens § 35, stk. 1, kan virksomheden kritisere arbejdet under arbejdets gang.

Efter overenskomstens § 35, stk. 2, skal virksomheden – såfremt medarbejderen under igangværende akkord skriftligt afleverer hele eller dele af den tildelte akkord til virksomheden – senest 10 arbejdsdage herefter kritisere arbejdet.

Efter overenskomstens § 35, stk. 3, skal medarbejderen, såfremt det ikke er aftalt, at ansættelsesforholdet fortsætter, senest 2 arbejdsdage forud for akkordens afslutning, ”advisere virksomheden om tidspunkt for akkordens afslutning, så parterne kan aftale tidspunkt for kritik/gennemgang af det udførte arbejde” – med den konsekvens, at ”virksomhedens mulighed for kritik af akkordarbejdet ophører derved, når ansættelsesforholdet er ophørt”.

Efter overenskomstens § 35, stk. 4, skal virksomheden – hvis ikke akkordarbejdet er kritiseret af virksomheden efter stk. 1, 2 eller 3 – ”senest 10 arbejdsdage efter aflevering af ugesedlerne hvori de sidste akkordtimer indgår, aflevere kritik af arbejdet”.

Efter overenskomstens § 35, stk. 5, skal virksomhedens kritik i alle tilfælde være skriftlig.

Overenskomstens § 35 må forstås i tilknytning til § 33.

Der er således tale om en bestemmelse, som i § 35, stk. 1, giver virksomheden ret til, men ikke pligt til at kritisere arbejdet under arbejdets gang.

På tilsvarende måde giver § 35, stk. 2, medarbejderen ret til, men ikke pligt til delaflevering.

§ 35, stk. 3, må ligeledes forstås som en bestemmelse, der giver medarbejderen en ret, men ikke pligt til at få en kritik/gennemgang af arbejdet i forbindelse med akkordens afslutning, når ansættelsesforholdet ikke fortsætter. Benytter medarbejderen sig ikke af denne ret, gælder 15-dages fristen i § 33, stk. 1, 3. afsnit.

Det forhold, at virksomheden har kritiseret arbejdet under arbejdets gang, jf. § 35, stk. 1, afskærer ikke virksomheden fra efter dets afslutning at kritisere, at de tidligere kritiserede forhold ikke er udbedret.

6.2. Den konkrete sag

Der er ikke gjort anden indsigelse mod den akkordopgørelse, som svendene afleverede ved akkordens afslutning den 17. juni 2014 end, at tidligere påpegede mangler ved arbejdet ikke var rettet. Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at der i henhold til overenskomstens § 35, stk. 3, var aftalt et tidspunkt for kritik/gennemgang af arbejdet. Der er imidlertid ikke under sagen fremlagt noget skriftligt om den 17. juni 2014 foretagne kritik/gennemgang, og virksomheden er efter bestemmelsen afskåret fra senere at fremkomme med kritik, jf. herved Mogens Hornslet, Faglig voldgift (2008), bind 1, s. 215, og bind 3, s. 225 f.

6.3. Konklusion

Der må herefter gives klager medhold.

Thi bestemmes:

Wibskov & Rasmussen A/S (CVR-nr. 33 49 46 61) skal udbetale akkord B som forlangt af svendene den 17. juni 2014.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl